

**ข้อเสนอเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนา
กลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไวย์ ผังอันดามัน
PROPOSALS FOR STRATEGIES TO DEVELOP URAKLAWOI
ETHNIC GROUP, ANDAMAN COAST**

วาสนา ศรีนวลโย¹, สมหมาย แจ่มกระจ่าง²,

จันทร์ชลี มาพุท³

Wasana Srinualyai¹, Sommai Jamkrajang²,

Chanchalee Mapudh³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพ การเปลี่ยนแปลง ผลกระทบ และ การพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไวย์ ผังอันดามัน และศึกษาข้อเสนอเพื่อการจัดทำ ยุทธศาสตร์พัฒนากลุ่มชาติพันธุ์ อุรักลาไวย์ ผังอันดามัน ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย กลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไวย์ กลุ่มหน่วยงานภาครัฐ กลุ่มเอกชน และกลุ่มองค์กรอิสระ เป็นการวิจัยลักษณะพหุกรณีศึกษาหลายพื้นที่ ใช้วิธีการวิจัย เชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย โดยศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการศึกษา พบว่า

สภาพการเปลี่ยนแปลงผลกระทบ ได้แก่ ด้านสังคม ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ของครอบครัวและชุมชน การมีส่วนร่วมและความสามัคคีมีน้อยลง การเปลี่ยนผู้นำชุมชนตามธรรมชาติสู่ผู้นำที่เป็นทางการ ด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย การประกอบอาชีพเพื่อยังชีพผู้การค้าขาย การประกอบอาชีพดั้งเดิมผู้การประกอบ อาชีพใหม่ ด้านวัฒนธรรม ประกอบด้วย ประเพณี การแสดง ภาษา การแต่งกาย

¹ นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาและการพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

² รองศาสตราจารย์ ดร.ภาควิชาอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

อาหาร ศาสนา เครื่องมือในการประกอบอาชีพ ภูมิปัญญา ซึ่งมีการผสมผสานกับ วัฒนธรรมแบบสังคมเมืองและวัฒนธรรมบางอย่างสูญหายไป ด้านการเมือง ประกอบด้วย นโยบาย กฎหมาย ซึ่งมีการกำหนด จำกัด และไม่ยืดหยุ่น ส่งผลให้ไม่สามารถใช้วิถีชีวิตได้ตามปกติดังที่ผ่านมา และด้านสุขอนามัยระดับบุคคลและชุมชน มี สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานแต่ขาดการจัดการที่ดี ส่งผลให้เกิดปัญหาความแออัด ความ เสื่อมโทรมของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม สำหรับการพัฒนา ได้แก่ ด้านสังคม ต้องสร้าง ความตระหนักทางการศึกษา การให้ทุนการศึกษา การขยายการศึกษาในพื้นที่ และการ จัดการศึกษา ที่เหมาะสม ด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย การประกอบอาชีพประมงสู่อาชีพการท่องเที่ยว การเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อการประกอบอาชีพทางท่องเที่ยว ด้าน วัฒนธรรม ประกอบด้วย การสร้างแกนนำเพื่ออนุรักษ์และถ่ายทอด การจัดท่องเที่ยว วัฒนธรรมชุมชน การจัดทำเป็นพื้นที่เขตวัฒนธรรมพิเศษ ด้านการเมือง ประกอบด้วย การประกาศ กฎ ระเบียบ และนโยบายของรัฐ-เอกชน ควรมีความยืดหยุ่น และด้าน สุขอนามัย ควรช่วยกันจัดการสุขอนามัยของชุมชนให้ดีขึ้น

ข้อเสนอเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไ้ยฝั่งอันดามัน ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ **1.ด้านสังคม** ได้แก่ 1) การสร้างความตระหนักทางการศึกษา 2) การจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับกลุ่มชาติพันธุ์ 3) การจัดการศึกษา หลักสูตรระยะสั้นด้านอาชีพ และ 4) การทำงานแบบบูรณาการ 5) การสร้างทัศนคติ และความเชื่อที่เหมาะสม **2.ด้านเศรษฐกิจ** ได้แก่ 1) การประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับ กลุ่มชาติพันธุ์ 2) การเสริมความรู้ด้านอาชีพที่เหมาะสม **3. ด้านวัฒนธรรม** ได้แก่ 1) การจัดทำพื้นที่วัฒนธรรมพิเศษ 2) การจัดการท่องเที่ยววัฒนธรรมชุมชน 3) จัดทำฐานข้อมูลวัฒนธรรมชุมชน **4.ด้านการเมือง** ได้แก่ การจัดทำนโยบาย กฎหมาย ข้อกำหนด ที่เอื้อต่อวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ การทำงานของหน่วยงานภาครัฐที่เป็นระบบและต่อเนื่อง การทำงานอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน ร่วมกันปรับปรุงแก้ไข) และ **5.ด้านสุขอนามัย** ได้แก่ การพัฒนาบุคคล และชุมชน ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 1) ควรจัดพื้นที่วัฒนธรรมพิเศษ 2) ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนา กลุ่มชาติพันธุ์ 3) ควรจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

คุณภาพชีวิต 4) ควรจัดการศึกษาเฉพาะสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ และ 5) ควรมีนโยบายกฎหมาย ข้อกำหนดที่เอื้อต่อกลุ่มชาติพันธุ์ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ 1) การจัดโครงการสอดคล้องกับบริบทชุมชน 2) ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และการเตรียมความพร้อมในการเป็นเจ้าบ้านที่ดีของชุมชน

คำสำคัญ : ยุทธศาสตร์/ การพัฒนา/ กลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาโว้ย/ ฝั่งอันดามัน

Abstract

The proposals of this study were to 1. Study the changes, impacts and developments of Urak-lawoi ethnic group, 2. study the proposals for strategies to develop Urak-lawoi Ethnic Andaman coast. The research was a multisite studies and implemented a qualitative method for data collection by means of documentation analysis and structured interviews with 4 key informant groups consisted of Urak-lawoi ethnic group, public and private sectors, and non-government organization (NGO). In-depth interviews and non-participation observations were also used to supplement the contents analysis.

The research findings included the changes and impacts were. The social aspect refers to relationship with family and community. Level of social participation and harmony has been decreasing. In addition, a formal leader is appointed. In terms of economic aspect, it was found styles of occupation has been transformed from survival to commercial pattern. The cultural issue includes of tradition, performance, language, dress, food, religion, occupational tools, and wisdom. Some authentic culture seems disappeared. The final aspect found is the political issue. This is composed of policies and

laws. The assignment, limitation and inflexibility causes difficulties in daily life. In addition, the individual and community hygiene was stated. Lack of basic management level regarding basic infrastructure was mentioned. This led to problems related to community congestion, and degradation of environmental resources. The anticipated development is offered. For example, in terms of social matter, educational awareness should be raised. Scholarship offers and extended area of education can be considered, as well as, an appropriate educational management. In relation to economic aspect, tourism related occupation, further tourism related courses can be helpful. The cultural development can be successful by obtaining a leader for such conservation and knowledge transfer. Community - based tourism management and an announcement of special cultural area can be done. In addition, the political development of the ethnic group can be in a form of a flexibility of regulation, law and policies. The local participation toward community hygiene can be also considered.

The proposal of development strategies for the Urak-lawoi ethnic group on the Andaman coast which highlighted on 5 aspects consisted 1) social: encouraging to awareness of the importance of education, managing education to the way of life, such as short-term career courses, integrated working in all stakeholders, the creation of attitude and belief, 2) economy: encouraging new occupations and enhancing knowledge comply with their way of life, 3) cultural: preparation of special culture areas, the management of community cultural tourism, and the preparation of community cultural database, 4) political: development of policies, laws, and regulations that facilitate the livelihoods of ethnic groups, the operation of government sector: working systematically and continuously, collaborating of public sectors and

ethnic groups (thinking, doing, planning, and improving), 5) the development of personal and community hygiene. Research recommendations included 1) policy recommendations: arranging special areas, budgeting for developing the ethnic groups, developing a strategic plan for improving the quality of life, specializing education for the ethnic groups, and providing policies, laws, regulations facilitating to ethnic groups, 2) practical recommendations: organizing projects in accordance with the community context, operating systematically, and preparing the community to be a good host.

Keywords : STRATEGIES / DEVELOPMENT / URAKLAWOI ETHNIC GROUP / ANDAMAN REGION

บทนำ

สังคมที่มีการพัฒนาเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ การถ่ายทอดความรู้ ความคิด ส่งผลให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลง การปรับตัว และพัฒนาเพื่อการดำรงอยู่ของเผ่าพันธุ์ และการอยู่ร่วมกันกับกลุ่มสังคมอื่น สังคมใหญ่มีบทบาทและหน้าที่ในการชี้นำและสร้างบรรทัดฐานให้คนกลุ่มน้อยปฏิบัติภายใต้เงื่อนไขเดียวกัน ในประเทศไทยการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวของกลุ่มสังคมเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มคนส่วนน้อยจะมีการปรับตัวเข้าหาคนกลุ่มใหญ่ ทั้งนี้เพราะความไม่เท่าเทียม ความเหลื่อมล้ำ การขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม โอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีทั้งระหว่างภูมิภาคและกลุ่มสังคม เด็ก สตรี คนพิการ คนสูงอายุและชนกลุ่มน้อย กลุ่มชาติพันธุ์ กระทั่งกลายเป็นคน ชายขอบ หรือกลุ่มคนที่อาศัยในพื้นที่ชายขอบ เช่น ชาวปกา ชาวเขา ชาวคอย ชาวเล (สุริชัย หวันแก้ว, 2550, หน้า 67-122) กลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลหรือชาวน้ำ ในประเทศไทยมี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มมอแกน มอแกลน และอุรักลาไวยทั้ง 3 กลุ่ม อาศัยอยู่เป็นอิสระไม่ขอบค้ำสมาคมกับชนกลุ่มอื่น อพยพเคลื่อนย้ายทำมาหากินไม่เป็นหลักแหล่ง ชาวน้ำเป็นคนยากจนหาเช้ากินค่ำ มีแบบแผนประเพณีและภาษาเป็นของตนเอง

มีหัวหน้าปกครองและเป็นที่เคารพนับถือของคนในกลุ่ม ในอดีตชาวบ้านอาศัยอยู่ในเรือ บางคราวก็ขึ้นมาพักแรมบนชายหาดได้เพียงชั่วคราว ต่อมามีการตั้งหลักแหล่งเป็นหมู่บ้านตามชายทะเลในพื้นที่ฝั่งอันดามัน ก่อนที่คนพื้นเมืองในปัจจุบันจะเข้าไปอาศัยอยู่ ลักษณะบ้านเรือนในอดีตจะเป็นลักษณะเรือนยกพื้น หรือเป็นกระท่อมเพื่อเป็นที่กำบังแดด ฝน ลม และสร้างที่อาศัยเป็นกลุ่มก้อน ปัจจุบันสร้างบ้านเรือนที่แข็งแรงตามสมัยนิยม ที่ดินทำกินที่รัฐจัดสรรให้ชาวเลมักมีการละทิ้ง หรือขายให้กับคนเมือง ทำให้เกิดปัญหาที่อยู่อาศัย ลักษณะของครอบครัวชาวเลนั้นจะเป็นครอบครัวขยาย สามมีมีหน้าที่หาเลี้ยงครอบครัว ภรรยาจะเป็นใหญ่ในครอบครัว หน้าที่สำคัญของบุคคลในครอบครัวคือการให้การศึกษา อบรมสั่งสอนสมาชิกในครอบครัวให้รู้จักประกอบอาชีพ ซึ่งอาชีพหลักของชาวบ้านคืออาชีพทางทะเล การตกเบ็ด หาปลา มหอย รับจ้างโดยใช้เครื่องมือง่าย ๆ ลักษณะการแต่งกายผู้ชายชอบนุ่งผ้าเตี่ยว ไม่สวมเสื้อ ผู้หญิงชอบนุ่งผ้ากระโจมอกคลุมถึงหัวเข่า การแต่งกายในปัจจุบันได้เลียนแบบคนพื้นเมืองสุภาพจะอนามัยในอดีตนับว่าไม่ดี เนื่องจากขาดคำแนะนำ ปัจจุบันมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยสะอาด ด้านการให้การศึกษาแก่สมาชิกในครอบครัวนั้น จะเป็นหน้าที่ของหัวหน้าครอบครัว เป็นผู้ถ่ายทอดวัฒนธรรม ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของเด็กและคนหนุ่มสาว และสามารถรักษาประเพณีวัฒนธรรมแบบแผนดั้งเดิมไว้ได้มาก เนื่องจากไม่มีอิทธิพลภายนอกเข้ามา ปัจจุบันชาวเลจะส่งบุตรหลานให้เข้าศึกษาในโรงเรียน ทำให้เด็กสามารถอ่านออกเขียนได้ และเกิดการนำความรู้มาพัฒนาอาชีพ รู้จักดัดแปลงแบบแผนประเพณีให้กลมกลืนกับคนเมือง เดิมนั้นชาวบ้านจะมีความเชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์และผี นับถือบรรพบุรุษ มีไสยศาสตร์ ภาษาที่สื่อสารกันมีภาษาพูดเป็นของตัวเอง แต่ไม่มีภาษาเขียน ขนบธรรมเนียมและประเพณีและแบบแผนนั้น มีพิธีเลือกคู่ การสู้อและการหมั้น พิธีแต่งงาน พิธีศพ พิธีการลอยเรือประจำปี ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะไม่เหมือนแบบคนเมือง แต่ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากคนพื้นเมือง และเกิดจากการเรียนรู้และปรับปรุงอยู่เสมอ

ชาวเลมีความแตกต่างจากสังคมเมืองทั้งด้านสังคมและวัฒนธรรม ทำให้รัฐบาลรวมถึงนักวิชาการได้มีการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ในอดีต ซึ่งได้ลงความเห็น ว่าคนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มล้าหลังและยังไม่พัฒนา (นฤมล อรุโณทัย, 2554, หน้า 13-28) สำหรับอุรักลาไย มีความแตกต่างด้านอัตลักษณ์อย่างชัดเจน ทั้งวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม เศรษฐกิจและสังคม การย้ายที่อยู่อาศัยจากทะเลสู่พื้นราบ และการอาศัยร่วมกับกลุ่มคนในสังคมเมือง ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัว ตั้งแต่วิถีคิดสู่ วิธีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะกลุ่มชาวเลที่อยู่อาศัยในพื้นที่ อุทยานกรมการท่องเที่ยวสูงในจังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ และจังหวัดสตูล อุรักลาไย (Urak Lawoi) ในพื้นที่ 3 จังหวัดฝั่งอันดามัน ประกอบด้วย จังหวัดภูเก็ต อาศัยบริเวณ 3 พื้นที่ ได้แก่ หาดราไวย์ หาดสะบ้า และเกาะสิเหร่ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีชาวเลอาศัยอยู่มาก ที่สุดและเป็นชุมชนเก่าแก่ที่สุด (พิมพ์ไฉ่ ตั้งเมธากุล, 2529, หน้า 19-20) จังหวัดกระบี่ อาศัยบริเวณเกาะพีพี (แหลมตง) เกาะจำ เกาะปู้ เกาะลันตาใหญ่และจังหวัดสตูล อาศัยบริเวณเกาะอาดัง เกาะหลีเป๊ะ เกาะราวี (อาภรณ์ อุทฤษณ์, 2532, หน้า 99) ชาวเลเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับสังคมเมือง การอพยพย้ายถิ่นและความต้องการในการอาศัยร่วมกับสังคมใหญ่ซึ่งมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความเจริญ ความทันสมัย และความเป็นเมืองแห่งอุตสาหกรรมทางการท่องเที่ยว รวมถึงปัจจัยด้านอื่นๆ ส่งผลกระทบต่ออุรักลาไยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การพัฒนาและการเปิดกว้างทางสังคมให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมใหญ่ เป็นปัจจัยหรือผลกระทบที่กลุ่มชาวเลได้รับ ทั้งจากการพัฒนาตามโครงการของรัฐเพื่อปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับคนส่วนใหญ่ของประเทศ ในขณะที่สถานภาพทางสังคมของกลุ่มชาวเลถูกบีบจากสังคมและการพัฒนาไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริงทางด้าน เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ (ศิริรัตน์ กตัญชลีกุล, 2552, บทนำ) กระบวนการพัฒนาที่กำหนดนโยบายโดยภาครัฐเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจและความเจริญเติบโตของเมือง หรือการพัฒนาด้านท่องเที่ยว ส่งผลให้วัฒนธรรมใหม่เข้ามาและ ค่านิยมเดิมที่ดี เปลี่ยนไป ปัจจัยเกี่ยวกับเอกสารสิทธิ์ทำให้ประสบกับความยากลำบาก ด้านที่อยู่อาศัยและที่ทำกินจนถึงปัจจุบัน ผลจากการพัฒนาที่ปราศจากการคำนึงถึง

นิเวศวัฒนธรรม การละเลยวิถีชีวิตและเอกลักษณ์ที่มีคุณค่าของกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นสาเหตุหลักที่ชาวอุรักลาไ้ยต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตเพื่อความอยู่รอด (เมธีรา ไกรนที (2552, หน้า 206-209) , ปิยนุช แก้วหนู (2551, บทนำ) ผลกระทบด้าน วัฒนธรรม ที่แสดงความเป็นตัวตนและเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเล เกิดการ เปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดและเกิดกับชาวเลทุกกลุ่ม ประสบปัญหาลักษณะเดียวกัน การสูญเสียเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมและประเพณี แบบแผน กฎระเบียบ ความเชื่อที่เคยปฏิบัติ มีการปรับเปลี่ยนและให้ความสำคัญน้อยลง บางอย่างสูญหาย พิธีกรรมที่ยังคงปฏิบัติมีการสืบทอดน้อยลง ขาดผู้นำทางจิต วิญญาณ การลอกเลียนแบบคนพื้นเมือง การผสมผสานร่วมกับกลุ่มชนชาวพุทธ ชาวมุสลิม ขาดการเคารพต่อธรรมชาติและผู้อาวโส กฎ ระเบียบเสื่อมถอย การนำ ค่านิยมใหม่มาปรับใช้ ชาวอุรักลาไ้ยรุ่นใหม่ใช้ภาษาถิ่นได้แทนการใช้ภาษาหลักของ ตน ภาษาของชาวมอแกนสูญหายไม่ได้รับการสืบทอด ชุมชนแตกสลาย สาเหตุการ เปลี่ยนแปลงเกิดจากปัจจัยการส่งเสริมการท่องเที่ยว การกว้านซื้อที่ดินจากนายทุน การ ผลักดัน ชาวเลออกจากพื้นที่ การพัฒนาของภาครัฐ จากนักท่องเที่ยวต่างวัฒนธรรม การเรียนการสอนที่ใช้หลักสูตรสากลเพื่อเชิดชูความเป็นไทยทำให้วัฒนธรรมประเพณี ท้องถิ่นลดบทบาทลง การขาดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมดั้งเดิม

การเรียนรู้ การปรับตัวและนำไปสู่การพัฒนาเพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้ตาม สถานการณ์ที่เปลี่ยนไป เป็นสิ่งซึ่งกลุ่มชาติพันธุ์จะต้องให้ความสำคัญ ดังที่ ประเวศ วะสี (2546, หน้า 20-22) และ จักรทิพย์ นาถสุภา (2545, หน้า 38-78) กล่าวว่า การ พัฒนาต้องเอาวัฒนธรรมเป็นตัวตั้ง ความรู้ทางวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญา คือ ความรู้ ดั้งเดิม วิถีชีวิตจะต้องบูรณาการเพื่อความสมดุลและยั่งยืนทั้งเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม การเรียนรู้ การพัฒนาต้องมองประวัติศาสตร์ชุมชน มองวิถีคิด ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม เพราะมีพลังและระบบคุณค่า ระบบชาวบ้าน ระบบคิดที่มีการ พัฒนามายาวนาน เมื่อมีระบบปรีกคานิยมครอบงำ ทำให้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาถูก ทำลาย ดังนั้นการนำวัฒนธรรมมาใช้ในการสร้างชาติและเศรษฐกิจ จะต้องคิดและ นำไปสู่แผนปฏิบัติได้จริง พิธีกรรม จารีตประเพณีเป็นเรื่องใหญ่ของความเป็นชุมชน

ความเป็นชาติพันธุ์ ซึ่งต้องคิดที่จะสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน โดยให้ชุมชนกำหนดทิศทางเอง สำหรับกลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไวย์ ผังอันดามัน เป็นกลุ่มชนบรรพกาล มีความเปราะบางเมื่อเทียบกับสังคมอื่น มีการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบจากองค์ประกอบหลายประการ ทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่เน้นการพัฒนาการท่องเที่ยว การขับเคลื่อนนโยบายจากระดับชาติสู่ระดับท้องถิ่น การผลักดันพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวผังอันดามันให้มีศักยภาพและเป็นพื้นที่นำร่องของเทคโนโลยีและความทันสมัย เหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุหรือปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบต่อกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้วิจัยตระหนักและเห็นความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาข้อเสนอเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์ อุรักลาไวย์ ผังอันดามัน โดยเป็นการศึกษาที่จะทำให้เห็นสภาพ การเปลี่ยนแปลง ผลกระทบ การพัฒนา และข้อเสนอเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มชาติพันธุ์ อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างความตระหนักรู้ การเสริมสร้างคุณค่า และนำมาสู่การเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน ด้วยวิธีการเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหา ต่อยอดองค์ความรู้สู่การนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ การแก้ไข และการป้องกัน ตลอดจนเพื่อนำไปสู่การดำรงรักษาไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไวย์ ผังอันดามันมิให้สูญหายไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ การเปลี่ยนแปลง ผลกระทบ และการพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไวย์ ผังอันดามัน
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไวย์ ผังอันดามัน

วิธีการวิจัย

การศึกษาข้อเสนอเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไวกัย ผังอันดามัน ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) เป็นการวิจัยพหุกรณีศึกษาหลายพื้นที่ (Multisite studies) มีวิธีการศึกษา ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการเปลี่ยนแปลง ผลกระทบและการพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไวกัย ผังอันดามัน

ใช้วิธีการศึกษาเอกสาร (Documentary research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การสังเกต (Observation) แบบไม่มีส่วนร่วมเพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานตั้งแต่ประวัติความเป็นมา วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ สภาพ การเปลี่ยนแปลง ผลกระทบ และการพัฒนา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. พื้นที่ในการศึกษา

เป็นการวิจัยลักษณะพหุกรณีศึกษาหลายพื้นที่ (Multisite studies) โดยทำการศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ อุรักลาไวกัยใน 3 จังหวัด 5 พื้นที่ ผังอันดามัน ประกอบด้วย จังหวัดภูเก็ต มี 3 พื้นที่ คือ พื้นที่ชุมชนหาดราไวกัย ชุมชนหาดสะปำ และชุมชนเกาะลิเหว่ จังหวัดกระบี่ คือ ชุมชนสังกะอู๊ เกาะลันตาใหญ่ และจังหวัดสตูล คือ ชุมชนเกาะหลีเป๊ะ

2. ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา คือ กลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไวกัยใน 3 จังหวัด 5 พื้นที่ ผังอันดามัน ประกอบด้วย ผู้นำที่เป็นทางการหรือผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้นำตามธรรมชาติหรือโต๊ะหมอบ ปราชญ์ชาวเล ผู้นำกลุ่มในชุมชน และชาวบ้านอุรักลาไวกัย รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 19 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับประวัติของกลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไวกัย ผังอันดามัน การเปลี่ยนแปลง ผลกระทบ และการพัฒนา การเตรียมแนวคำถาม สัมภาษณ์เชิงลึกและแนวสนทนากลุ่ม ที่ได้รับการศึกษาเอกสารมาวิเคราะห์ นำมา

สร้างเป็นแนวคำถามเกี่ยวกับสภาพการเปลี่ยนแปลง ผลกระทบ และการพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไวย์ ผังอันดามัน โดย 1.การสังเกต 2.การสัมภาษณ์เชิงลึก 3.การสนทนากลุ่ม มีลักษณะเป็นการพูดคุย ประเด็นความต้องการในการพัฒนาในมุมมองของกลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไวย์ ผังอันดามัน

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลมีการตรวจสอบโดยนำแบบสัมภาษณ์และแบบสนทนากลุ่ม ที่ผ่านการตรวจสอบและปรับแก้ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา คุชฌินีพันธ์ เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยคัดเลือกข้อประเด็นคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index : IOC) 0.5 ขึ้นไป และนำไปใช้เป็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม

4.การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) พรรณนาความตามข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่ เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างคุณภาพของข้อมูล เพื่อหาข้อสรุปที่ได้จากการตีความและการตรวจสอบความถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่จากปรากฏการณ์จริงเกี่ยวกับสภาพการเปลี่ยนแปลง ผลกระทบ และความต้องการในการพัฒนามุมมองของกลุ่มชาติพันธุ์ อุรักลาไวย์ ผังอันดามัน

ตอนที่ 2 ข้อเสนอเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนา กลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไวย์ ผังอันดามัน

1.ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาตอนที่ 2 ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย รองผู้ว่าราชการจังหวัด วัฒนธรรมจังหวัด พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์การบริหารส่วนตำบล นักการศึกษา นายอำเภอ หน่วยงานภาคเอกชน และหน่วยงานองค์กรอิสระ ซึ่งเป็นผู้รู้หรือผู้เกี่ยวข้องที่มีความรู้ความเข้าใจ และมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์ ใน 3 จังหวัด 5 พื้นที่ ผังอันดามัน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 15 คน

2.การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ประเด็นการพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์ อุรักลาไ้ยฝั่งอันดามัน กับตัวแทนจากบุคคล 3 กลุ่ม คือ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และหน่วยงานองค์กรอิสระ

3.การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้รับจากตอนที่ 1 และ ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการพัฒนาและวิธีการพัฒนาใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรม ด้านการเมือง และด้านสุขอนามัย จากมุมมองกลุ่มชาติพันธุ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ จำแนกประเภทข้อมูลทุกประเด็น สรุป ตีความและการตรวจสอบความถูกต้องตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์ หลังจากนั้นสังเคราะห์ข้อมูลมาจัดทำร่างข้อเสนอเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไ้ยฝั่งอันดามัน และนำไปให้ตัวแทนบุคคลทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไ้ย และกลุ่มหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาและยืนยันข้อค้นพบ จากกลุ่มชาติพันธุ์จำนวน 5 คน จาก 5 พื้นที่ และตัวแทนจากกลุ่มหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3 คน เมื่อผ่านการเห็นชอบหรือการยืนยันเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงนำร่างข้อเสนอเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนา มาจัดทำเป็นข้อเสนอเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไ้ยฝั่งอันดามัน

ผลการศึกษา

สภาพการเปลี่ยนแปลง ผลกระทบ และการพัฒนา กลุ่มชาติพันธุ์ อุรักลาไ้ยฝั่งอันดามัน

สภาพของกลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไ้ยฝั่งอันดามัน

สภาพชุมชนใน 3 จังหวัด 5 พื้นที่ ฝั่งอันดามัน ประกอบด้วย 1) ชุมชนราไวย์ ชุมชนหาดสะปำ และชุมชนเกาะลิเเห่ 2) จังหวัดกระบี่ ชุมชนเกาะลันตาใหญ่ และ 3) จังหวัดสตูล ชุมชนเกาะหลีเป๊ะ พบว่า ที่ตั้งชุมชนอยู่บริเวณชายหาด ประชากรกลุ่มอุรักลาไ้ยที่อาศัยหนาแน่นที่สุดเป็นพื้นที่เกาะลิเเห่จังหวัดภูเก็ต สมาชิกส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยศึกษาโรงเรียนที่อยู่ในบริเวณใกล้ชุมชน ชาวอุรักลาไ้ยนับถือศาสนาพุทธ อิสลาม และหลังภัยพิบัติ สีนามีมีการนับถือ

คริสต์ ชิกซ์ ตามลำดับ วัฒนธรรมประเพณี ที่ยังคงปฏิบัติและสืบทอด คือ ประเพณีลอยเรือที่มีศิลปะการแสดง เช่น ร่องเงืง รำมะนา ใช้ภาษาอุรักลาไวย์สื่อสารเฉพาะภายในกลุ่มหรือในชุมชน เมื่อออกสู่สังคมภายนอกจะสื่อสารด้วยภาษาถิ่นได้และภาษากลาง สภาพเศรษฐกิจของแต่ละพื้นที่ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับวิถีทางการท่องเที่ยว และยังคงมีการทำการประมงตามฤดูกาล และรับจ้างทั่วไป ชุมชนทุกพื้นที่มีการเชื่อมต่อนสามารถสัญจรไปมาสะดวกระหว่างชุมชนและสังคมภายนอก เช่น มีถนนสะพานเชื่อมกับชุมชน มีระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปา มีการพัฒนาสภาพบ้านเรือน อาคารและสถานที่และแหล่งอำนวยความสะดวกในทุกพื้นที่

การเปลี่ยนแปลงของกลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไวย์ ผังอันดามัน

1.ด้านสังคม เกิดความห่างเหินในความสัมพันธ์ของครอบครัวและชุมชน ขาดการพึ่งพาอาศัยกันและกัน ขาดการมีส่วนร่วมและความสามัคคี มีสภาพต่างคนต่างอยู่เพิ่มมากขึ้น สมาชิกร่วมกิจกรรมสำคัญน้อยลง ผู้นำที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไวย์เปลี่ยนเป็นผู้นำที่มาจากระบบการเลือกตั้ง มีผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และคณะกรรมการหมู่บ้านที่เป็นคนไทย ในบางพื้นที่สมาชิกกลุ่มชาติพันธุ์ไม่ให้การยอมรับในผู้นำที่เป็นคนไทย สร้างความขัดแย้ง และขาดความรักสามัคคี ส่วนใ้ะหมอยังคงมีบทบาทในการจัดทำพิธีกรรมสำคัญๆ ของชุมชน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่เกิดจากการเลียนแบบวิถีชีวิตจากสังคมภายนอก เกิดการเรียนรู้และการนำมาใช้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความเชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์

2.ด้านเศรษฐกิจ จากการประกอบอาชีพเพื่อยังชีพสู่การหาเพื่อการค้าขาย เพื่อสร้างรายได้ในการเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว และจากการประกอบอาชีพดั้งเดิมในการทำการประมง สู่การประกอบอาชีพทางด้านการท่องเที่ยวและอาชีพอื่นๆ

3.ด้านวัฒนธรรม มีการเปลี่ยนแปลงทุกมิติ ทั้งประเพณี ศิลปะการแสดง ภาษา การแต่งกาย อาหาร ศาสนา วัสดุอุปกรณ์ ในการประกอบอาชีพ สภาพบ้านเรือน และภูมิปัญญาดั้งเดิม โดยมีการปรับเปลี่ยนไปตามสภาพ ตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไป

4.ด้านการเมือง มีนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ประกาศจากการที่หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนเข้ามาพัฒนา ปรับปรุงเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล และเพื่อดำเนินการทางธุรกิจทางการท่องเที่ยว และ

5.ด้านสุขอนามัย เมื่อกลุ่มชาติพันธุ์ตั้งถิ่นฐานถาวร มีระบบสุขาภิบาลเข้าถึงชุมชน

มีห้องน้ำห้องส้วม มีการดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย มีการสวมใส่เสื้อผ้า และการรักษาความสะอาดของร่างกาย บ้านเรือน และชุมชนมากขึ้น

ผลกระทบของกลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไวกัย ผังอันดามัน

1.ด้านสังคม สังคมภายนอกไม่ให้การยอมรับกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งเกิดจากการที่คนพื้นเมืองขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความ คิด พฤติกรรม และลักษณะเฉพาะในความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ และลักษณะนิสัยเฉพาะ เช่น การไม่กล้าแสดงออก ขี้อาย ความไม่ถนัดในการสื่อสารด้วยภาษาไทยหรือภาษากลาง ซึ่งส่งผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมกับประชาคมกลุ่มสังคมในแต่ละระดับ ด้วยลักษณะข้อจำกัดดังกล่าวมาจึงไม่สามารถนำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ การปรับปรุง การพัฒนา และไม่สามารถเสนอเชิงนโยบายทั้งในระดับชุมชน จังหวัดและประเทศได้ ผลกระทบจากเทคโนโลยีและการสื่อสาร ซึ่งสมาชิกกลุ่มชาติพันธุ์มีการนำมาใช้แต่ขาดความรู้ความเข้าใจและรู้ไม่เท่าทัน สร้างภาระค่าใช้จ่ายสิ้นเปลือง ตลอดจนผลกระทบจากภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการศึกษา เพราะมีรายได้จากการประกอบอาชีพลดลง

2.ด้านเศรษฐกิจ การที่พื้นที่ในการดำเนินชีวิตหายไป การประกอบอาชีพดั้งเดิมหายไป เกิดการแย่งอาชีพจากคนไทย ทั้งนี้เกิดจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนซึ่งมีนโยบายพัฒนาพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์และการพัฒนาพื้นที่เพื่อทำธุรกิจท่องเที่ยว การออกนโยบาย ระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนดต่างๆ ทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ได้รับผลกระทบ ทั้งที่อยู่อาศัย และวิถีชีวิต พื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์หายไป เกิดการประกอบอาชีพใหม่ แต่ขาดทักษะ ความรู้ ความเข้าใจในอาชีพนั้นๆ ทำให้บุคคล องค์กรจากภายนอกเข้ามา ประกอบอาชีพในพื้นที่และใช้ทรัพยากร ตลอดจนเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพมีราคาแพง ต้องจัดซื้อในราคาแพง สร้างภาระค่าใช้จ่าย ในขณะที่เครื่องมือและอุปกรณ์ดั้งเดิมหายไป

3.ด้านวัฒนธรรม เกิดการผสมผสานวัฒนธรรม และการถูกบุกรุกพื้นที่วัฒนธรรม เนื่องจากการเปิดรับสังคมภายนอก มีการนำวัฒนธรรมใหม่ๆ เข้าสู่ชุมชน ทำให้สมาชิกมีการรับรู้ เรียนรู้ การลอกเลียนแบบ เกิดการผสมผสานวัฒนธรรม วัฒนธรรมดั้งเดิมหายไป รวมทั้งการถูกบุกรุกพื้นที่วัฒนธรรมจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ซึ่งถือครองกรรมสิทธิ์พื้นที่และมีการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้วิถีชีวิต พื้นที่ทางจิตวิญญาณ

พื้นที่ฝั่งศพ พื้นที่ประกอบพิธีกรรมกลุ่มชาติพันธุ์หายไป จากสาเหตุการไม่มีสิทธิในการครอบครองพื้นที่ตามกฎหมาย ส่งผลให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ทางวัฒนธรรม กระทบโดยตรงต่อความรู้สึก ความเชื่อ จิตวิญญาณ สภาพจิตใจ วิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์

4.ด้านการเมือง ซึ่งมีการออกนโยบาย กฎหมาย ประกาศมาบังคับใช้ ส่งผลต่อการประกอบอาชีพที่ยากลำบาก เพิ่มค่าใช้จ่าย ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย ถูกขับออกจากพื้นที่ เกิดความขัดสนในการดำเนินชีวิตตามวิถีแบบเดิมและแบบใหม่ และไม่สามารถดำรงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของความเป็นชาติพันธุ์ได้ และ **5.สุขอนามัย** ของชุมชนขาดการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้สภาพชุมชนไม่น่าอยู่ ทั้งนี้เกิดจากซากปรักหักพังของสิ่งก่อสร้าง สิ่งปฏิญ์ของขยะ สภาพปัญหาน้ำเน่าเสีย ซึ่งทำให้สุขอนามัยของแต่ละชุมชนไม่น่าอยู่อาศัย และเป็นปัญหาที่ไม่ได้รับการแก้ไขจนถึงปัจจุบัน

การพัฒนาชุมชนชาติพันธุ์อุรักลาไวย์ ฝั่งอันดามัน

1.ด้านสังคม ประกอบด้วย การสร้างทัศนคติและความเชื่อที่ถูกต้องเหมาะสมกับกลุ่มชาติพันธุ์ การสร้างความตระหนักทางการศึกษา การจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับกลุ่มชาติพันธุ์ การขยายโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่ของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ **2.ด้านเศรษฐกิจ** ประกอบด้วย การประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการและวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ คือ ด้านการท่องเที่ยว การกำหนดเขตพื้นที่ในการประกอบอาชีพ การส่งเสริมการเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อการประกอบอาชีพการท่องเที่ยว และการสนับสนุนการประกอบอาชีพ **3.ด้านวัฒนธรรม** ประกอบด้วย การจัดทำฐานข้อมูลด้านวัฒนธรรม การสร้างแกนนำเพื่อถ่ายทอดวัฒนธรรม ประเพณี การกำหนดเขตพื้นที่วัฒนธรรมและการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การจัดทำเป็นพื้นที่วัฒนธรรมพิเศษ การสร้างเครือข่ายและการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับกลุ่มชาติพันธุ์ **4.ด้านการเมือง** ประกอบด้วย การปรับปรุงและพัฒนา กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และข้อกำหนด ให้มีความเหมาะสมกับวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ **5.ด้านสุขอนามัย** ประกอบด้วย การพัฒนาสุขภาวะของบุคคลและชุมชน ให้มีความพร้อมต่อการต้อนรับบุคคลภายนอก หรือรองรับการเป็นชุมชนท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์

ข้อเสนอเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์กะลาไยฝั่งอันดามัน

ข้อเสนอเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนา 5 ด้าน ได้แก่ สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมือง และสุขอนามัย โดยทั้ง 5 ด้าน มีการนำเสนอรายละเอียดผ่านองค์ประกอบของยุทธศาสตร์การพัฒนา 3 ประการ คือ 1.หลักการ 2.วิธีการ และ 3.เป้าหมาย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านสังคม

การสร้างความตระหนักทางการศึกษา

หลักการ เป็นการสร้างความตระหนักแก่สมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์ในด้านการศึกษา

วิธีการ 1) ผู้นำในชุมชนส่งเสริม สนับสนุน ให้สมาชิกกลุ่มชาติพันธุ์เกิดการตระหนักและเห็นความสำคัญ จำเป็นที่จะต้องได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

2) หน่วยงานภาครัฐ ส่งเสริม สนับสนุน ด้านการศึกษาให้แก่กลุ่มชาติพันธุ์ในหลายรูปแบบ เช่น การให้ทุนการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่ชุมชน การจัดโครงการที่เสริมสร้างความตระหนักรู้ด้านการศึกษา

เป้าหมาย เพื่อแก้ปัญหาความไม่รู้ ความไม่เข้าใจในการอยู่ร่วมกับสังคมภายนอก ซึ่งมีกฎเกณฑ์ ระเบียบ แบบแผน และเพื่อให้สามารถนำความรู้จากการศึกษาไปปรับใช้ในการพัฒนาบุคคล ครอบครัว ชุมชน และกลุ่มชาติพันธุ์

การจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับกลุ่มชาติพันธุ์

หลักการ การจัดการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์

วิธีการ 1) การใช้หลักสูตรแกนกลางเพื่อให้เรียนรู้สิ่งที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต อยู่ร่วมกับสังคมภายนอกได้

2) การใช้หลักสูตรท้องถิ่น เพื่อรักษาเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ และความเป็นตัวตนของกลุ่มชาติพันธุ์

3) การใช้ผู้สอนจากผู้ที่เป็นผู้รู้หรือปราชญ์ชุมชน ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ในหลักสูตรท้องถิ่น

4) การวัดและประเมินผลต้องมีความแตกต่าง เช่น การวัดทักษะทางวิชาการเทียบกับประสบการณ์

5) การจัดหลักสูตรการเรียนรู้ ต้องครอบคลุมทุกระบวนการ เพื่อให้กลุ่มชาติพันธุ์สามารถนำไปใช้ได้จริง

เป้าหมาย 1) เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามความถนัดและเชี่ยวชาญ

2) เพื่อให้กลุ่มชาติพันธุ์มีการเรียนรู้เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ผ่านรูปแบบการจัดการศึกษา

3) เพื่อให้กลุ่มชาติพันธุ์มีความรู้ ความเข้าใจตามวิถีชีวิตของสังคมภายนอก

4) เพื่อนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษา ไปสร้างความมั่นคงในการดำเนินชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์

5) เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ ถ่ายทอด สืบทอดและได้รับการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง ผ่านการเรียนรู้จากการจัดการศึกษา ซึ่งส่งผลให้ความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ในมิติต่างๆ ไม่สูญหาย มีความภาคภูมิใจ มีศักดิ์ศรี

การจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นด้านอาชีพสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์

หลักการ การจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นด้านอาชีพที่มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิต

วิธีการ การจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นด้านอาชีพ มีการดำเนินการดังนี้

1) การอบรมให้ความรู้ด้านอาชีพที่เกี่ยวกับธุรกิจท่องเที่ยว

2) การจัดการศึกษาจะต้องตรงกับความต้องการและให้ความรู้ทุกระบวนการ เพื่อสร้างความรู้ที่ยั่งยืน

เป้าหมาย การจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นด้านอาชีพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ทำให้กลุ่มชาติพันธุ์อยู่รอดได้ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และจะทำให้เกิดความมั่นคงในการดำเนินชีวิตมากยิ่งขึ้น

การดำเนินงานแบบบูรณาการ

หลักการ การดำเนินงานแบบบูรณาการ การร่วมกันดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การจัดการศึกษาของกลุ่มชาติพันธุ์ มีความเหมาะสมตามอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์

วิธีการ 1) ต้องร่วมกันจัดการศึกษาในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับประถม มัธยม และอุดมศึกษา ทำงานร่วมกัน เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดรับซึ่งกันและกัน ทำให้การจัดการศึกษามีความต่อเนื่อง

2) ควรมีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาการศึกษาหรือการขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ในเขตพื้นที่ของชุมชน จัดตั้งกองทุนเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์

เป้าหมาย ทำให้การดำเนินงานการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ได้ประโยชน์สูงสุดจากการศึกษา

การสร้างทัศนคติและความเชื่อที่เหมาะสมให้แก่กลุ่มชาติพันธุ์

หลักการ สร้างทัศนคติและความเชื่อที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

วิธีการ 1) ผู้นำชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับทัศนคติแก่กลุ่มชาติพันธุ์

2) การแสวงหาสิ่งใหม่ ปรับพฤติกรรมการรอคอยการให้ความช่วยเหลือจากภาครัฐ เพื่อการอยู่รอดในสังคม

เป้าหมาย เพื่อให้กลุ่มชาติพันธุ์สามารถดำรงอยู่ได้ด้วยการพัฒนาตนเอง ปรับตัวตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

ด้านเศรษฐกิจ

การประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับกลุ่มชาติพันธุ์

หลักการ การให้มีการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญของกลุ่ม

วิธีการ 1) การปรับเปลี่ยนจากอาชีพดั้งเดิมการทำประมงสู่การประกอบอาชีพทางการท่องเที่ยว ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิต ความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญ และสภาพพื้นที่อาศัยของกลุ่มชาติพันธุ์

2) การปรับการประกอบอาชีพตามช่วงฤดูกาล ฤดูกาลท่องเที่ยว และช่วงไม่มีการท่องเที่ยวทำประมง

3) การเตรียมความพร้อมของสมาชิกและชุมชน ในการเป็นชุมชน เพื่อการท่องเที่ยว

เป้าหมาย เพื่อให้เกิดการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต สร้างความมั่นคงให้กลุ่มชาติพันธุ์

การเสริมความรู้ด้านอาชีพที่เหมาะสมกับกลุ่มชาติพันธุ์

หลักการ การสร้างศักยภาพในการประกอบอาชีพที่มั่นคง

วิธีการ 1) การส่งเสริม สนับสนุน การอบรมและให้ความรู้ที่มีความคล้อยกับวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์

2) การเพิ่มเติมความรู้รอบตัวและสิ่งที่กลุ่มชาติพันธุ์ต้องการเรียนรู้ โดยเฉพาะทางการท่องเที่ยว

3) การดำเนินงานเป็นระบบ ครอบคลุมกระบวนการความรู้ จะทำให้กลุ่มชาติพันธุ์มีความรู้ทั้งระบบ

เป้าหมาย เพื่อให้กลุ่มชาติพันธุ์มีศักยภาพในการประกอบอาชีพ ได้เรียนรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่มีความถนัดลดปัญหาการแย่งอาชีพ จะทำให้เกิดความมั่นคงในอาชีพ และมีรายได้ที่มั่นคง

ด้านวัฒนธรรม

การจัดพื้นที่วัฒนธรรมพิเศษสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์

หลักการ การจัดพื้นที่วัฒนธรรมพิเศษสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อการเชื่อมโยงระหว่างอุดมคติกับสภาพความจริง และเพื่อให้กลุ่มชาติพันธุ์สามารถดำรงอยู่และยังคงรักษาวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ให้คงเดิม

วิธีการ 1) การประกาศให้ชุมชนแต่ละพื้นที่เป็นพื้นที่วัฒนธรรมพิเศษ เพื่อเป็นพื้นที่เฉพาะสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์

2) การส่งเสริมสมาชิกสังคมภายนอกได้มีการเรียนรู้ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ในเขตพื้นที่วัฒนธรรมพิเศษ เพื่อให้เข้าใจและให้การยอมรับในความเป็นชาติพันธุ์

เป้าหมาย เพื่อปกป้องกลุ่มชาติพันธุ์ให้สามารถดำรงของเผ่าพันธุ์ ไม่สูญหายไปจากประวัติศาสตร์ของสังคมโลก

การจัดการท่องเที่ยววัฒนธรรมชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์

หลักการ การจัดการท่องเที่ยววัฒนธรรมชุมชน เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ ได้แก่ การสืบทอดและการคงอยู่

วิธีการ 1) จัดการท่องเที่ยววัฒนธรรมชุมชน 2 รูปแบบ การท่องเที่ยวทางทะเลและบนบก เพื่อนำเสนอวิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ประเพณี แก่นักท่องเที่ยว โดยใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มี

2) จัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ให้สมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตามความรู้ ความสามารถและตามความถนัด สามารถสร้างรายได้ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน และกลุ่มชาติพันธุ์ในทุกพื้นที่ได้

เป้าหมาย เพื่ออนุรักษ์ความเป็นชาติพันธุ์ให้คงไว้ ผ่านการจัดการท่องเที่ยวเพื่อเป็นการเสริมสร้างรายได้ให้กับบุคคล ครอบครัว และชุมชน เกิดการจัดการโดยชุมชน เสริมสร้างการอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่วัฒนธรรมให้คงอยู่ต่อไป

การจัดทำฐานข้อมูล เพื่อสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์

หลักการ ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์สามารถเผยแพร่และสร้างการรับรู้ในวงกว้าง ส่งการยอมรับมากขึ้น

วิธีการ 1) การจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวข้องกับประวัติ ความเป็นมา วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี เศรษฐกิจ สังคม พัฒนาการของกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อให้คนรุ่นหลังศึกษา ค้นคว้า เรียนรู้

2) การยกระดับการรับรู้หรือการเผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับทราบในวงกว้างเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง และเพื่อสร้างความภาคภูมิใจให้กับกลุ่มสมาชิกชาติพันธุ์

3) การจัดให้มีการศึกษาวิจัยในเรื่องภูมิปัญญาในทุกแง่มุม เพื่อจัดทำเป็นองค์ความรู้ เผยแพร่ถ่ายทอดไปสู่สังคมภายนอกและกลุ่มชาติพันธุ์

เป้าหมาย เพื่อเป็นการอนุรักษ์ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แก่สมาชิกกลุ่มชาติพันธุ์และสังคมภายนอก และเพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับความเป็นตัวตนของกลุ่มชาติพันธุ์ให้คงอยู่ ไม่สูญหายไปตามกาลเวลา

ด้านการเมือง

การปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย นโยบายสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์

หลักการ การปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา นโยบาย กฎหมาย ประกาศ หรือข้อกำหนด ให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มชาติพันธุ์

วิธีการ 1) ด้านนโยบายด้านการท่องเที่ยว ต้องให้สมาชิกกลุ่มชาติพันธุ์เข้าไปมีส่วนร่วม ในการร่วมแสดงความคิดเห็นการจัดทำนโยบาย เพื่อให้นโยบายเกิดขึ้นสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของกลุ่มชาติพันธุ์

2) การใช้สิทธิครอบครองพื้นที่ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ควรมีการพิจารณาถึงการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ร่วมกัน ควรผ่อนปรนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

3) การออกกฎ ประกาศ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพของหน่วยงานภาครัฐ ควรมีการพิจารณาถึงศักยภาพ ความได้เปรียบเสียเปรียบของกลุ่มคนแต่ละกลุ่ม เพื่อให้เกิดกฎหมาย ประกาศ หรือข้อกำหนดที่เป็นธรรม และเอื้อให้การประกอบอาชีพมีความเหมาะสม

เป้าหมาย เพื่อให้มีนโยบาย กฎหมาย ประกาศ หรือข้อกำหนด ที่มีความสอดคล้องและความเหมาะสมกับกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อให้กลุ่มชาติพันธุ์สามารถดำรงชีวิตอยู่รอดได้

การทำงานของหน่วยงานภาครัฐต่อกลุ่มชาติพันธุ์

หลักการ การพัฒนาระบบการทำงานหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างแท้จริง

วิธีการ 1) การดำเนินงานต้องมีความต่อเนื่อง เป็นระบบ การทำงานต้องมีลักษณะ การร่วมคิด ร่วมทำงาน ร่วมวางแผน ระหว่างหน่วยงานกับกลุ่มชาติพันธุ์ โดยหน่วยงานเป็นพี่เลี้ยง

2) การสนับสนุนงบประมาณ ต้องมีการจัดสรรงบประมาณเฉพาะสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ การดำเนินงานร่วมกันของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อน คล่องตัว

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อแก้ไขปัญหาได้ตรงกับบริบทของกลุ่มชาติพันธุ์แต่ละพื้นที่

เป้าหมาย เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับวิถีชีวิตและตรงกับความต้องการของกลุ่มชาติพันธุ์ สร้างการทำงานที่มีความคุ้มค่า และมีคุณค่าต่อกลุ่มชาติพันธุ์

ด้านสุขอนามัย

หลักการ สร้างความพร้อมบุคคลและชุมชนด้านสุขอนามัยพื้นฐาน เพื่อรองรับการเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนของบุคคล หน่วยงานภาครัฐ เอกชน

วิธีการ 1) การพัฒนาสุขภาวะบุคคล เพื่อสร้างบุคลิกภาพที่ดี พร้อมให้การต้อนรับแขกผู้มาเยือน

2) การดำเนินการร่วมกันของสมาชิกในชุมชน ด้วยการดูแล ปรับปรุง พัฒนา ชุมชนให้น่าอยู่ สะอาด ร่มรื่น เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ต้อนรับการเป็นชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว

เป้าหมาย เพื่อสร้างความพร้อมให้กับบุคคลและชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์ในการก้าวสู่ชุมชนแห่งการท่องเที่ยว

สรุปและอภิปรายผล

สภาพกลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไ้ยฝั่งอันดามัน

สภาพกลุ่มชาติพันธุ์ในชุมชน 3 จังหวัด 5 พื้นที่ ฝั่งอันดามัน ประกอบด้วย ชุมชนราไวย์ ชุมชนหาดสะปำ และชุมชนเกาะสิเหร่ 2) จังหวัดกระบี่ ชุมชนเกาะลันตาใหญ่ และ 3) จังหวัดสตูล ชุมชนเกาะหลีเป๊ะ ทุกพื้นที่มีบริบทที่คล้ายกัน คือมีท่าเล ที่ตั้งอยู่บริเวณชายหาด สมาชิกส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ อิสลาม คริสต์ ซิกข์ ตามลำดับ

ในด้านวัฒนธรรม ประเพณีที่ยังคงปฏิบัติและสืบทอด คือ ลอยเรือ ภาษาที่ใช้สื่อสารภายในกลุ่มหรือในชุมชน คือภาษาอูรักลาไวกัย เมื่อออกสู่สังคมภายนอกจะสื่อสารด้วยภาษาถิ่นใต้และภาษากลาง สำหรับสภาพเศรษฐกิจของแต่ละพื้นที่ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับวิถีทางการท่องเที่ยว ซึ่งยังคงมีการทำประมงตามฤดูกาลและรับจ้างทั่วไป ชุมชนทุกพื้นที่มีระบบสาธารณูปโภคที่เข้าถึง สามารถเชื่อมต่อบุคคลภายในและภายนอกได้ นอกจากนี้มีการพัฒนาสภาพบ้านเรือน อาคารและสถานที่และแหล่งอำนวยความสะดวกในทุกพื้นที่

จากสภาพของกลุ่มชาติพันธุ์อูรักลาไวกัย ผังอันดามัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเทือง เครือหงส์ (2524) เรื่อง ชาวน้ำ (ชาวทะเล) ในเมืองไทย ซึ่งพบว่าวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี แบบแผนประเพณีของชาวเลเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากคนพื้นเมือง เช่น เกิดการผสมผสานระหว่างประเพณีดั้งเดิมกับแบบไทย แบบอิสลาม มีประเพณีดั้งเดิมที่รักษาไว้ถึงปัจจุบัน คือ ประเพณีลอยเรือ สำหรับการประกอบอาชีพได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากธรรมชาติเพื่อบริโภค ใช้สอยด้วยวิธีง่าย ๆ เปลี่ยนไปสู่การใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้มีงานวิจัยต่างประเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ในการปรับเปลี่ยนเพื่อความอยู่รอดของกลุ่ม ดังเช่น Rachel (1994) ศึกษาชาวฮิปปี้และชาวโรมาเนียในอเมริกาเหนือ : การเชื่อมโยงความอยู่รอดทางชาติพันธุ์กับการอำพรางทางวัฒนธรรมและระบบเศรษฐกิจแบบซ่อนเร้นพบว่า การเชื่อมโยงระหว่างการอำพรางทางวัฒนธรรมและระบบเศรษฐกิจของชาวโรมาเนียและชาวฮิปปี้เป็นการแสดงออกถึงกระบวนการที่เอื้อประโยชน์ต่อกันอย่างมีพลวัต ซึ่งการปิดบังพฤติกรรมเบี่ยงเบน และระบบเศรษฐกิจแบบซ่อนเร้น ส่งเสริมความอยู่รอดทางชาติพันธุ์นั้น เพื่อเป็นการรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมของตนเองซึ่งแตกต่างจากสังคมเจ้าบ้าน แม้ว่ากลุ่มชาติพันธุ์นี้จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพของสังคมเจ้าบ้านหรือในยุโรปตะวันตก แต่ก็ยังคงรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ไว้

การเปลี่ยนแปลงของกลุ่มชาติพันธุ์อูรักลาไวกัย ผังอันดามัน

การเปลี่ยนแปลงของกลุ่มชาติพันธุ์อูรักลาไวกัย ผังอันดามัน สรุปได้ว่าทั้ง 3 จังหวัด 5 พื้นที่ มีการเปลี่ยนในลักษณะที่คล้ายกัน ใน 5 ประเด็น คือ ด้านสังคม

กลุ่มชาติพันธุ์มีความห่างเหินในความสัมพันธ์ในระดับครอบครัวและชุมชน ขาดการพึ่งพาอาศัยกันและกัน ขาดการมีส่วนร่วมและความสามัคคี มีสภาพต่างคนต่างอยู่เพิ่มมากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำในชุมชนจากผู้นำธรรมชาติเป็นผู้นำที่เป็นทางการที่มาจากการเลือกตั้งและผู้นำไม่ได้มาจากกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งส่งผลต่อการไม่ให้การยอมรับ เกิดความขัดแย้ง **ด้านเศรษฐกิจ** มีการเปลี่ยนแปลงอาชีพจากยังชีพสู่การค้าขาย เปลี่ยนอาชีพดั้งเดิมที่ทำการประมง สู่การท่องเที่ยวและอาชีพอื่น **ด้านวัฒนธรรม** มีการปรับเปลี่ยนไปตามสภาพ ตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไป **ด้านการเมือง** มีนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ และการพัฒนา ปรับปรุงพื้นที่ และ **ด้านสุขอนามัย** มีระบบสุขาภิบาลเข้าถึงชุมชน มีห้องน้ำห้องส้วม มีการดูแลรักษาร่างกาย มีการสวมใส่เสื้อผ้า และการรักษาความสะอาดของร่างกาย บ้านเรือนมากขึ้น

สำหรับการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไ้ย้ ผังอันดามัน ดังกล่าวสอดคล้องกับ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2546, หน้า 7-8) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงเกิดจากสาเหตุจากภายในและสาเหตุจากภายนอก สาเหตุภายใน ทางสังคม เช่น การขัดแย้ง การแข่งขัน ความร่วมมือ ความเข้มแข็งหรืออ่อนแอของพลเมือง ทางเศรษฐกิจ เช่น การประกอบอาชีพ ความต้องการวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตสินค้าและบริการ ทางการเมือง การออกกฎหมาย การบริหาร การทหาร ทางวัฒนธรรม เช่น ศาสนา อุดมการณ์ เทคโนโลยี เป็นต้น และสาเหตุจากภายนอก เช่น มีการติดต่อระหว่างสังคมหลากหลาย การท่องเที่ยวระหว่างกัน การค้าขาย การศึกษา การอบรมระหว่างกัน การเผยแพร่ศาสนาระหว่างกัน เหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เช่นเดียวกับ ดาถุณย์ จุญทอง (2550) ศึกษาประวัติชุมชน อุรักลาไ้ย้เกาะหลีเป๊ะ จังหวัดสตูล ระหว่างปี พ.ศ. 2493 – 2549 พบว่า ก่อนปี พ.ศ. 2493 อุรักลาไ้ย้มีวิถีชีวิตแบบเรียบง่าย ในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง พ.ศ. 2493 เป็นต้นมา วิถีชีวิตและวัฒนธรรมเริ่มเปลี่ยนแปลงไป การเข้ามาของพ่อค้าคนกลางและการขยายตัวของอำนาจรัฐ ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม เกิดการทำมาหากินในระบบเศรษฐกิจเพื่อการค้า ความเปลี่ยนแปลงของสถานที่ตั้งบ้านเรือนในชุมชนและการนับถือศาสนา

หลังปี พ.ศ.2493 เกิดความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยว มีความเปลี่ยนแปลงและการปรับตัว เช่น การทำมาหากิน เกิดอาชีพใหม่ การขับเรือหางยาวรับจ้าง แรงงานรับจ้าง แม่บ้าน พนักงานในครัว พนักงานเสิร์ฟและอาชีพค้าขาย มีความเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวทุกด้าน สถานที่ตั้งและลักษณะบ้านเรือน ความสัมพันธ์ทางสังคม เกิดการยอมรับหรือค่อยคล้อยตามไปกับกระแสวัฒนธรรมใหม่ที่ไหลเข้ามา

ผลกระทบของกลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไ้ยฝั่งอันดามัน

ผลกระทบของกลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไ้ยฝั่งอันดามัน สรุปได้ว่า ทั้ง 3 จังหวัด 5 พื้นที่ มีผลกระทบที่คล้ายกัน ใน 5 ประเด็น คือ **ด้านสังคม** กลุ่มชาติพันธุ์ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมภายนอก ไม่สามารถนำเสนอความคิดเห็น ความต้องการ การปรับปรุง และการพัฒนาหรือนำเสนอเชิงนโยบายกับหน่วยงานระดับที่สูงขึ้นได้ และการส่งเสริมให้บุคคลทุกคนได้ศึกษาเล่าเรียน เป็นการเพิ่มภาระให้กับกลุ่มชาติพันธุ์ **ด้านเศรษฐกิจ** พื้นที่ในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพดั้งเดิมหายไป เกิดการแย่งอาชีพจากบุคคลและองค์กรภายนอกเพราะขาดทักษะและความรู้ เครื่องมือและอุปกรณ์ดั้งเดิมหายไปในขณะที่ของใหม่มีราคาแพง **ด้านวัฒนธรรม** เกิดการผสมผสานวัฒนธรรมและวัฒนธรรมดั้งเดิมหายไป การถูกบุกรุกพื้นที่วัฒนธรรมและการไม่มีสิทธิในการครอบครองพื้นที่ตามกฎหมาย **ด้านการเมือง** การออกนโยบายกฎหมาย ประกาศ ส่งผลต่อการประกอบอาชีพ เพิ่มค่าใช้จ่าย ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย ถูกขับออกจากพื้นที่ เกิดความขัดสนในการดำเนินชีวิตตามวิถีแบบเดิมและแบบใหม่ และไม่สามารถดำรงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของความเป็นชาติพันธุ์ได้ **และด้านสุขอนามัย** ซึ่งได้รับผลกระทบจากการปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดความเจริญในพื้นที่ เช่น อาคาร สิ่งก่อสร้าง และการเกิดสิ่งปฏิกูล น้ำเน่าเสีย ปัญหาขยะ ซึ่งทำให้สุขอนามัยของแต่ละชุมชนไม่น่าอยู่อาศัย

สำหรับผลกระทบของกลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไ้ย สอดคล้องกับ นฤพนธ์ ด่วงวิเศษ และคณะ (2558, หน้า 16-33) ที่ได้กล่าวว่า “ชาติพันธุ์” ได้รับผลกระทบจากโลกเสรีนิยมใหม่สร้างความเหลื่อมล้ำทางชนชั้น ผลประโยชน์กระจุกตัว ผูกขาด ถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุน รัฐบาลและกลุ่มคนท้องถิ่น ในชุมชนจะเกิดการแบ่งแยกชน

ชั้นระหว่างคนที่มีฐานะกับกลุ่มคนที่ยากจน การไม่ยอมรับความเป็นชาติพันธุ์ ทำให้คนบางกลุ่มกลายเป็นคนไร้รัฐและผิวดกกฎหมาย การท่องเที่ยวเปลี่ยนวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ การถูกแย่งชิงทรัพยากรระหว่างคนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว การเปิดรับนักท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ การปรับตัวของคนท้องถิ่น วัฒนธรรมสมัยใหม่ที่มาพร้อมกับนักท่องเที่ยว การสืบทอดขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์จากรุ่นเก่าสุดุ่นใหม่ที่มีความแตกต่างท่ามกลางการดำรงอยู่ของผู้สูงวัยที่เป็นตัวแทนของเวลาที่ผ่านเลย ความล้าสมัยกับเยาวชนรุ่นใหม่ที่อยู่กับความเสี่ยง การทำลาย สิ่งล่อแหลม ความไม่หยุดยั้งที่หรือเสริมเติมที่มากับการเปลี่ยนแปลงและรับ รับของใหม่เข้ามา และสอดคล้องกับ อมรา พงศาพิชญ์ (2547 , หน้า 200-205) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อกลุ่มชาติพันธุ์ เช่น การมองความหลากหลายทางชาติพันธุ์ด้วยทัศนคติชนกลุ่มใหญ่และชนกลุ่มน้อย เป็นการมองเชิงอำนาจ ความสัมพันธ์ระหว่างชนกลุ่มใหญ่และชนกลุ่มน้อย จะเป็นความสัมพันธ์ที่ดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับนโยบายและการใช้อำนาจของรัฐบาลเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยนโยบายด้านการบริหาร จัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ โดยกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย ต้องใช้หาวิธีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ต่างกัน ควรพิจารณาวิธีการจัดการเฉพาะกลุ่มเฉพาะพื้นที่ หรือการแพร่กระจายวัฒนธรรมสากล ทำให้เกิดกระบวนการเรียกร้อง รากเหง้าของบรรพบุรุษ เพื่อสร้างอัตลักษณ์เฉพาะตัว จึงต้องยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ยอมรับคุณสมบัติเฉพาะของแต่ละบุคคล กลุ่มคน และแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้รกรลาไวย ฝั่งอันดามัน

การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้รกรลาไวย ฝั่งอันดามัน สรุปได้ว่า ทั้ง 3 จังหวัด 5 พื้นที่ มีแนวทางการพัฒนาที่คล้ายกัน ใน 5 ประเด็น **ด้านสังคม** คือ การสร้างทัศนคติและความเชื่อที่ถูกต้อง เหมาะสมกับกลุ่มชาติพันธุ์ การสร้างความตระหนักทางการศึกษา การจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับกลุ่มชาติพันธุ์ การขยายโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่ของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ **ด้านเศรษฐกิจ** คือ การประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการและวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ คือ ด้านการท่องเที่ยว การกำหนดเขตพื้นที่ในการประกอบอาชีพ การส่งเสริมการเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อการประกอบอาชีพการ

ท่องเที่ยว และการสนับสนุนการประกอบอาชีพ **ด้านวัฒนธรรม** คือ การจัดทำฐานข้อมูลด้านวัฒนธรรม การสร้างแกนนำเพื่อถ่ายทอดวัฒนธรรม ประเพณี การกำหนดเขตพื้นที่วัฒนธรรมและการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การจัดทำเป็นพื้นที่วัฒนธรรมพิเศษ การสร้างเครือข่ายและการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับกลุ่มชาติพันธุ์ **ด้านการเมือง** คือ การปรับปรุงและพัฒนา กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และข้อกำหนดให้มีความเหมาะสมกับวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ และ **ด้านสุขอนามัย** ประกอบด้วย การพัฒนาสุขภาวะของบุคคลและชุมชน ให้มีความพร้อมต่อการต้อนรับบุคคลภายนอก หรือรองรับการเป็นชุมชนท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์

สอดคล้องกับ ดารณี รักดี (2540) ซึ่งได้ทำการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่ออาชีพในชุมชนชนบทพึ่งตนเอง พบว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่ออาชีพที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิต มีรูปแบบการศึกษาที่ชุมชนเป็นฐานความรู้ กลุ่มผู้นำชุมชนและกลุ่มอาชีพ เป็นศูนย์กลางในการให้ความรู้ โดยหน่วยงานของรัฐและเอกชนให้การอบรมเพิ่มเติมแก่ผู้นำ เพื่อเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวแก่สมาชิกในชุมชน และในการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่ออาชีพเป้าหมาย คือ การพึ่งตนเองทางอาชีพ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและปรับหลักสูตรด้านอาชีพท้องถิ่นและพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพให้แก่นักเรียน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในด้านการให้ความรู้ รวมทั้งสนับสนุนให้นักเรียนนำความรู้ด้านอาชีพที่ได้รับไปใช้ในชุมชน สำหรับด้านวัฒนธรรม สอดคล้องกับ สุภาพร นาคบัลลังก์และคณะ (2546) ศึกษาการปรับตัวและการจัดการทางวัฒนธรรมของชุมชนรอบวัดเพื่อการดำรงอยู่ของวัฒนธรรมล้านนา พบว่า ไม่เพียงแต่ชุมชนต้องเข้มแข็งในการรวมตัวกันเพื่อรื้อฟื้นภูมิปัญญาดั้งเดิมเท่านั้น แต่ผู้นำทางศาสนาเป็นกลไกสำคัญในการริเริ่มกิจกรรมทั้งทางโลกและทางธรรม และสอดคล้องกับ วิสุทธิ บิลล่าเต๊ะ (2553) ศึกษากระบวนการดำรงอัตลักษณ์มุสลิมกับการสร้างชุมชน

เข้มแข็ง พบว่า ในส่วนของกระบวนการที่ทำให้ชุมชนสามารถดำรงอัตลักษณ์ไว้มี 3 ประการ ได้แก่ การจัดการความรู้ การสร้างวิถีชีวิต การบริหารจัดการ กระบวนการดังกล่าวจะส่งผลให้ชุมชนมีอัตลักษณ์ของตนเองและอัตลักษณ์จะช่วยสร้างเงื่อนไขให้ชุมชนยั่งยืน และสอดคล้องกับ พิไลวรรณ ประพุดติ (2557) ศึกษาความยั่งยืนของการดำรงชีพบนเกาะขนาดเล็กของชาวคูรักลาไว้อยู่ : กรณีศึกษาเกาะหลีเป๊ะ ประเทศไทย พบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางความความยั่งยืน 2 แนวทาง ได้แก่ 1) ข้อเสนอแนะในการลดผลกระทบการเปลี่ยนแปลงการดำรงชีพของชาวเล คือ การใช้ความเป็นอัตลักษณ์ของชาวเลผลิตสินค้าและบริการ การวางแผนกลยุทธ์เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินบนเกาะและการดำรงไว้ซึ่งความเชื่อ วัฒนธรรม ความรู้และแนวปฏิบัติพื้นบ้านของชาวเล 2) ข้อเสนอแนะในการเสริมการดำรงชีพอย่างยั่งยืน แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นย่อย ได้แก่ 2.1) การเสริมระดับต้นทุนการดำรงชีพ ที่ไม่ขัดกับกฎ ระเบียบของอุทยาน พบว่า มียุทธวิธีที่เหมาะสม 3 ยุทธวิธี ได้แก่ การปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต การแสดงเจตจำนงในการปกป้องพื้นที่เกาะ และการจัดสรรสิทธิที่อยู่อาศัย ซึ่งการศึกษา มีการเสนอกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบ “นิเวศวัฒนธรรม” ให้เป็นการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับการเป็นเกาะขนาดเล็กและการมีชนพื้นเมืองอาศัยอยู่บนเกาะ เพื่อลดผลกระทบการดำรงชีพและการพัฒนาเกาะสู่ความยั่งยืน

ข้อเสนอเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์คูรักลาไว้อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ด้านสังคม ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ คือ 1.ยุทธศาสตร์การสร้างตระหนักรู้ทางการศึกษา ซึ่งเป็นการสร้างความตระหนักรู้แก่สมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์ ในด้านการศึกษา มีวิธีการดำเนินการ การให้ผู้นำชุมชนส่งเสริม สนับสนุน สมาชิกเกิดความตระหนักรู้และเห็นความสำคัญจำเป็นที่จะต้องได้รับการศึกษา

หน่วยงานภาครัฐ ส่งเสริม สนับสนุน ด้านการศึกษาให้กับกลุ่มชาติพันธุ์ในหลายรูปแบบ เช่น การให้ทุนการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่ชุมชน การจัดโครงการที่เสริมสร้างความตระหนักรู้ด้านศึกษา โดยมีเป้าหมาย เพื่อแก้ปัญหาความไม่รู้ ความไม่เข้าใจในการอยู่ร่วมกับสังคมภายนอก และเพื่อให้สามารถนำความรู้จากการศึกษาไปปรับใช้ในการพัฒนาบุคคล ครอบครัวชุมชนและกลุ่มชาติพันธุ์

2.ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งการจัดการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ มีวิธีการคือ การใช้หลักสูตรแกนกลางเพื่อให้เรียนรู้สิ่งที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต การใช้หลักสูตรท้องถิ่น เพื่อรักษาเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ และความเป็นตัวตนของกลุ่มชาติพันธุ์ การใช้ผู้สอนจากผู้ที่เป็นผู้รู้หรือปราชญ์ชุมชน ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ในหลักสูตรท้องถิ่น การวัดและประเมินผลต้องมีความแตกต่าง และการจัดหลักสูตรการเรียนรู้ต้องครอบคลุมทุกกระบวนการ เพื่อกลุ่มชาติพันธุ์สามารถนำไปใช้ได้จริง โดยมีเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามความถนัด และเชี่ยวชาญ สามารถเรียนรู้เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ผ่านรูปแบบการจัดการศึกษา เพื่อมีความรู้ ความเข้าใจตามวิถีชีวิตของสังคมภายนอก และเพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ ถ่ายทอด สืบทอดและได้รับการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง ส่งผลให้ความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ไม่สูญหาย

3.ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาลักษณะระยะสั้นด้านอาชีพสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นการจัดการศึกษาลักษณะระยะสั้นด้านอาชีพที่มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิต มีวิธีการคือ การอบรมให้ความรู้ด้านอาชีพที่เกี่ยวข้องธุรกิจท่องเที่ยว การจัดการศึกษาจะต้องตรงกับความต้องการและให้ความรู้ทุกกระบวนการ โดยมีเป้าหมาย เพื่อทำให้กลุ่มชาติพันธุ์อยู่รอดได้ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

4.ยุทธศาสตร์การดำเนินงานแบบบูรณาการ การร่วมกันดำเนินงาน เพื่อให้งานมีความต่อเนื่อง มีวิธีการคือ 1) ต้องร่วมกันจัดการศึกษาในทุกระดับ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การจัดตั้งศูนย์พัฒนาการศึกษาหรือการขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นในเขตพื้นที่ของชุมชน จัดตั้งกองทุนเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ โดยมีเป้าหมาย เพื่อให้การดำเนินงานการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ

5.ยุทธศาสตร์การสร้างทัศนคติและความเชื่อที่เหมาะสมให้กับกลุ่มชาติพันธุ์ มีวิธีการ คือ ผู้นำชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ

ทัศนคติและความเชื่อ การแสวงหาสิ่งใหม่ ปรับพฤติกรรมการรอคอยการให้ความช่วยเหลือ เพื่อการอยู่รอดในสังคม โดยมีเป้าหมาย เพื่อให้กลุ่มชาติพันธุ์สามารถดำรงอยู่ได้ด้วยการพัฒนาตนเอง ปรับตัวตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาที่มีข้อค้นพบที่น่าสนใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ด้านสังคม ประเด็นการสร้างทัศนคติและความเชื่อที่เหมาะสมให้กับกลุ่มชาติพันธุ์ อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มชาติพันธุ์อยู่รกรากไวย่ ยังคงยึดถือและปฏิบัติตามความเชื่อเดิมที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ เช่น ทัศนคติด้านการศึกษา ที่ยังคงให้สมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพทางทะเล ตามพ่อแม่ ซึ่งเป็นการศึกษาเรียนรู้การใช้ชีวิตมากกว่าการเรียนรู้ในระบบการศึกษา ส่งผลให้สมาชิกชาติพันธุ์ไม่สามารถปกป้องตนเอง ครอบครัวและชุมชนได้ เพราะขาดความรู้ความเข้าใจแบบแผนและวิถีชีวิตของสังคมภายนอก หรือการยึดถือความเชื่อดั้งเดิม เช่น การขอเงินเพื่อสร้างบุญตามความเชื่อ การที่ผู้หญิงจะต้องอ้วน สมบูรณ์ เพื่อแสดงถึงการเลี้ยงดูที่ดีของสามี ความเชื่อดังกล่าวถ้านำมาแสดงออกสู่ภายนอก จะส่งผลต่อการยอมรับของสังคมได้

สอดคล้องกับ ชิตชยางค์ ยมาภัย (2549) ศึกษายุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อการพัฒนาชาวไทยภูเขา พบว่า ครูและนักพัฒนาให้ความหมายของการพัฒนาของรัฐ ซึ่งเน้นการทำให้ชาวไทยภูเขาสื่อสารด้วยภาษาไทย มีความเป็นพลเมืองไทย ในขณะที่ชาวไทยภูเขาให้ความหมายการพัฒนาว่า เป็นการช่วยกันทำงาน ปรับปรุงความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น กระบวนการทางการศึกษา พบว่า ครูมีอำนาจในการควบคุมจัดการเรียนการสอน และมีการแบ่งแยกชัดเจนระหว่างความรู้ทางการกับความรู้ท้องถิ่น สำหรับการศึกษาตามอัธยาศัย ส่วนใหญ่เป็นการถ่ายทอดความรู้ของท้องถิ่นเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้ความหมายด้านการพัฒนา ช่วยให้ชาวไทยภูเขาสามารถยกระดับสถานะทางเศรษฐกิจ สังคม สามารถกลมกลืนเข้ากับสังคมไทยได้ดีขึ้น แต่ก็อาจทำให้แปลกแยกจากเอกลักษณ์ของชาติพันธุ์ และสอดคล้องกับอุทัย ปัญญาโกณ (2547) ศึกษาการนำเสนอ

รูปแบบการศึกษาเพื่อสืบทอดวัฒนธรรมอาข่า พบว่า วิธีการเรียนรู้เดิมเป็นการเรียนรู้ที่สอดแทรกอยู่ในวิถีการทำมาหากินและความเชื่อ มุ่งเน้นให้จำปฏิบัติเลียนแบบ ถ่ายทอดคนรุ่นหลัง ไม่มีการจัดการให้เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน รูปแบบการศึกษาที่เหมาะสม ต้องมีกระบวนการนำไปสู่ความสำเร็จ การมีส่วนร่วมของอาข่าทุกชั้นตอน หลักสูตรต้องสามารถแก้ปัญหาและสนองความต้องการ มีเงื่อนไขความสำเร็จ 3 ประการ คือ บุคคล เครือข่าย และบริบททางสังคม กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการบูรณาการการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบคือ การศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัยมีวัฒนธรรมอาข่าเป็นฐานการเรียนรู้

ยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย 2 ยุทธศาสตร์ คือ 1.ยุทธศาสตร์การประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับกลุ่มชาติพันธุ์ มีวิธีการ คือ การปรับเปลี่ยนจากอาชีพดั้งเดิมการทำประมงสู่การประกอบอาชีพทางการท่องเที่ยว การปรับเปลี่ยนการประกอบอาชีพตามช่วงฤดูกาล ฤดูกาลท่องเที่ยว และช่วงไม่มีการท่องเที่ยวทำการประมง การเตรียมความพร้อมของสมาชิกและชุมชน ในการเป็นชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว โดยมีเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต สร้างความมั่นคงให้กลุ่มชาติพันธุ์ 2.ยุทธศาสตร์การเสริมความรู้ด้านอาชีพที่เหมาะสมกับกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อเป็นการสร้างศักยภาพในการประกอบอาชีพที่มั่นคง มีวิธีการ การส่งเสริมสนับสนุน การอบรมและให้ความรู้ที่มีความคล้องกับวิถีชีวิต การเพิ่มเติมความรู้รอบตัว และสิ่งที่กลุ่มชาติพันธุ์ต้องการเรียนรู้ โดยเฉพาะทางการท่องเที่ยว และการดำเนินงานเป็นระบบ ครอบคลุมกระบวนการความรู้ จะทำให้กลุ่มชาติพันธุ์มีความรู้ทั้งระบบ โดยมีเป้าหมาย เพื่อให้กลุ่มชาติพันธุ์มีศักยภาพในการประกอบอาชีพ ได้เรียนรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่มีความถนัด ลดปัญหาการแย่งอาชีพ

สอดคล้องกับ พิไลวรรณ ประพฤติ (2557) ศึกษาความยั่งยืนของการดำรงชีพบนเกาะขนาดเล็กของชาวอุรักลาไวย์ มีข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ คือ 1) ในการลดผลกระทบการดำรงชีพของชาวเล คือ การใช้ความเป็นอัตลักษณ์ของชาวเลผลิตสินค้า

และบริการ การวางแผน กลยุทธ์เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินบนเกาะและการดำรงไว้ซึ่งความเชื่อ วัฒนธรรม ความรู้และแนวปฏิบัติพื้นบ้านของชาวเล 2) ในการเสริมการดำรงชีพอย่างยั่งยืน ต้องเสริมระดับต้นทุนการดำรงชีพ ที่ไม่ขัดกับกฎ ระเบียบของอุทยาน พบว่า มียุทธวิธีที่เหมาะสม 3 ยุทธวิธี ได้แก่ การปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต การแสดงเจตจำนงในการปกป้องพื้นที่เกาะ และการจัดสรรสิทธิที่อยู่อาศัย ซึ่งการศึกษา มีการเสนอกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบ “นิเวศวัฒนธรรม” ให้เป็นการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับการเป็นเกาะขนาดเล็กและการมีชนพื้นเมืองอาศัยอยู่บนเกาะ เพื่อลดผลกระทบการดำรงชีพและการพัฒนาเกาะสู่ความยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ด้านวัฒนธรรม ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์ คือ

1.ยุทธศาสตร์การจัดพื้นที่วัฒนธรรมพิเศษสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อการดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ให้คงเดิม มีวิธีการ คือ การประกาศให้ชุมชนแต่ละพื้นที่เป็นพื้นที่วัฒนธรรมพิเศษ เพื่อเป็นพื้นที่เฉพาะสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ การส่งเสริมให้สมาชิกสังคมภายนอกเรียนรู้ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ในเขตพื้นที่วัฒนธรรมพิเศษ เพื่อสร้างเข้าใจและให้การยอมรับในความเป็นชาติพันธุ์ โดยเป้าหมายเพื่อปกป้องกลุ่มชาติพันธุ์ให้สามารถดำรงของเผ่าพันธุ์ ไม่สูญหายไปจากประวัติศาสตร์ของสังคมโลก

2.ยุทธศาสตร์การจัดการท่องเที่ยววัฒนธรรมชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์ มีหลักการ คือ การท่องเที่ยววัฒนธรรมชุมชน 2 รูปแบบ การท่องเที่ยวทางทะเลและบนบก เพื่อนำเสนอวิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ประเพณีแก่นักท่องเที่ยว โดยใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญของกลุ่มชาติพันธุ์ และการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อให้สมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ตามความรู้ ความสามารถและตามความถนัด สามารถสร้างรายได้ให้กับบุคคล ครอบครัว ชุมชนและกลุ่มชาติพันธุ์ในทุกพื้นที่ได้ โดยเป้าหมาย เพื่ออนุรักษ์ความเป็นชาติพันธุ์ให้คงไว้ ผ่านการจัดการท่องเที่ยว เพื่อเป็นการเสริมสร้างรายได้ให้กับบุคคล ครอบครัว และชุมชน เกิดการจัดการโดยชุมชน เสริมสร้างการอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่วัฒนธรรมให้คงอยู่ต่อไป และ

3.ยุทธศาสตร์การจัดทำฐานข้อมูล เพื่อสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ มีวิธีการ คือ การจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวข้องประวัติ ความเป็นมา วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี เศรษฐกิจ

สังคม พัฒนาการของกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อให้คนรุ่นหลังได้มีการศึกษา ค้นคว้า เรียนรู้ การยกระดับการรับรู้หรือการเผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับทราบในวงกว้าง และการจัดให้มีการศึกษาวิจัยในเรื่องภูมิปัญญาในทุกแง่มุม เพื่อจัดทำเป็นองค์ความรู้ เผยแพร่ ถ่ายทอดไปสู่สังคมภายนอกและกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเป้าหมาย เพื่อเป็นการอนุรักษ์ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แก่สมาชิกกลุ่มชาติพันธุ์และสังคมภายนอก และเพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับความเป็นตัวตนของกลุ่มชาติพันธุ์ให้คงอยู่ ไม่สูญหายไปตามกาลเวลา

สอดคล้องกับ จินตวิโร เกษมสุข (2554, หน้า 19) ซึ่งกล่าวว่า กระบวนการหรือ การปรับเปลี่ยนลักษณะบางอย่างให้เข้ากับสภาพแวดล้อม จะเป็นการอำนวยความสะดวก แก่ชีวิตในแง่ของการอยู่รอดต่อไปได้ หรือเพื่อการแก้ปัญหาให้ชีวิตมีความสุข และการ ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับ สุทัศน์ ละงู (2551) ศึกษา วิถีชีวิตและศักยภาพที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โฮมสเตย์ พบว่า วิถีชีวิตและ ศักยภาพที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คือ วิถีชีวิตด้านอาชีพ ได้แก่ กิจกรรมลาก อวน หาปลา ลากอวนกุ้ง การดำน้ำลึกจับปลา การงมหอย การขับเรือหางยาว วิถีชีวิต ด้านภูมิปัญญา ได้แก่ การทำสมอเรือโบราณ การทำไซปลา การทำเรือปาจัก การสาน ตะกร้าหวาย การทำกรงนก การผลิตเครื่องดนตรี วิถีชีวิตด้านประเพณีและวัฒนธรรม เช่น การเชื่อผู้นำ สำหรับด้านศักยภาพที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว ได้แก่ ศักยภาพ ทรัพยากรธรรมชาติ ศักยภาพด้านสิ่งแวดล้อมความสะอาด การคมนาคม สาธารณูปโภค และที่พักรองรับนักท่องเที่ยว อีกทั้งสอดคล้องกับ อภิลิทธิ พึ่งพร (2553) ศึกษาการ พัฒนาระบบการเปลี่ยนผ่านไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่า แนวทางในการจัดการ เรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน วิธีการจัดการความรู้ต้องผสมผสาน การเรียนรู้ประเพณีชุมชนควบคู่ไปกับการศึกษาสมัยใหม่โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง มี การประสานบทบาทของผู้นำทางการและผู้นำตามธรรมชาติให้สอดคล้องกันในการ ขับเคลื่อนการพัฒนา รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน และสอดคล้องกับ อรรถาโท โอชีมา (2535) ซึ่งศึกษาชีวิต พิธีกรรมและเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของคน มอญในเมืองไทย เพื่อศึกษาการธำรงชาติพันธุ์มอญ พบว่า กลุ่มชาติพันธุ์สามารถ ดำรงอยู่ได้ ต้องมีปัจจัย 3 ประการ คือ กลุ่ม ประเพณี และเอกลักษณ์ และการมีเขต

วัฒนธรรมมอญ มีประโยชน์ต่อการดำรงวัฒนธรรมและจารีตประเพณีของชาติพันธุ์ รวมถึงการจัดทำเป็นตำราของคนมอญมีหน้าที่สำคัญต่อการธำรงเอกลักษณ์ชาติพันธุ์ โดยการสืบทอดประเพณีและพิธีกรรม และโดยการแสดงให้เห็นกฎและแบบอย่างการดำเนินชีวิตของคนมอญ อีกทั้งสอดคล้องกับ Amy E (2006) ศึกษากระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรมของผู้อพยพและผู้อาศัยเดิมในท้องถิ่น พบว่า ความสามารถทางภาษา ประสิทธิภาพในด้านความหลากหลาย และความภาคภูมิใจในชุมชนของตน ส่งผลต่อปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมในชุมชน ผู้อพยพที่สามารถพูดได้ 2 ภาษา มีประสิทธิภาพการอยู่ท่ามกลางความหลากหลาย จะมีแนวโน้มที่จะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมที่เป็นบวก

ยุทธศาสตร์ด้านการเมือง ประกอบด้วย 2 ยุทธศาสตร์ คือ 1.ยุทธศาสตร์การปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย นโยบาย เพื่อให้มีความเหมาะสมสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ มีวิธีการ คือ การออกนโยบายด้านการท่องเที่ยว ต้องให้สมาชิกกลุ่มชาติพันธุ์เข้ามามีการมีส่วนร่วมในการจัดทำ เพื่อให้นโยบายสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ การใช้สิทธิครอบครองพื้นที่ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ควรมีการพิจารณาถึงการให้ประโยชน์จากพื้นที่ร่วมกัน ควรผ่อนปรนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และการออกกฎ ประกาศ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพของหน่วยงานภาครัฐ ควรมีการพิจารณาถึงศักยภาพ ความได้เปรียบเสียเปรียบของกลุ่มคนแต่ละกลุ่ม เพื่อให้เกิดกฎหมาย ประกาศ หรือข้อกำหนดที่เป็นธรรม และเอื้อให้การประกอบอาชีพที่เหมาะสม โดยเป้าหมาย เพื่อให้มีนโยบาย กฎหมาย ประกาศ หรือข้อกำหนด ที่มีความสอดคล้องและความเหมาะสมกับกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อให้กลุ่มชาติพันธุ์สามารถดำรงชีวิตอยู่รอดได้ 2.ยุทธศาสตร์การทำงานของหน่วยงานภาครัฐต่อกลุ่มชาติพันธุ์ มีวิธีการ คือ การดำเนินงานต้องมีความต่อเนื่อง เป็นระบบ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน ระหว่างหน่วยงานกับกลุ่มชาติพันธุ์ มีจัดสรรงบประมาณเฉพาะสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ ทำงานร่วมกันของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะทำให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อน และควรมีการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อแก้ไขปัญหาได้ตรงกับบริบทของกลุ่มชาติพันธุ์แต่ละพื้นที่ โดยเป้าหมาย เพื่อให้การดำเนินงานของ

หน่วยงานภาครัฐทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับวิถีชีวิตและตรงกับความต้องการของกลุ่มชาติพันธุ์ สร้างการทำงานที่มีความคุ้มค่า และมีคุณค่าต่อกลุ่มชาติพันธุ์

สอดคล้องกับ พัชรินทร์ ลาภานันท์และคณะ (2542) ศึกษาการปรับตัวทางวัฒนธรรมของชาวไทยชนบทที่ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาของรัฐ พบว่ากระบวนการทำงานของรัฐที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่เน้นความเจริญภาพรวมจะละเลยผลกระทบต่อชีวิตของคนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมและการให้ข้อมูลแก่ชุมชน อีกทั้งสอดคล้องกับ เจริญ ศิริวงศ์ (2543) ศึกษาการปรับตัวด้านสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน พบว่า ด้านการทำขององค์การรัฐ ที่เน้นเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม การไม่ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ไม่เข้าใจระบบความสัมพันธ์ทางสังคม วัฒนธรรมของบุคคลในชุมชน ทำให้เกิดความล้มเหลวของชุมชน ก่อให้เกิดปัญหาต่อสังคมและประเทศชาติ ตลอดจนสอดคล้องกับ รุ่งโรจน์ ลี้สกุลรักษ์ (2551) ศึกษายุทธศาสตร์ในการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็ง พบว่า ความสามารถของผู้นำชุมชนและคณะกรรมการชุมชน ความสามัคคีและร่วมกันทำเพื่อชุมชน การทำงานที่โปร่งใสตรวจสอบได้ มีส่วนร่วมในการกำหนด กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ รักษาประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น สมาชิกในชุมชนได้รับความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ การประสานงานระหว่างชุมชนและหน่วยงานรัฐบาล การจัดประชุมอย่างต่อเนื่อง มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการสร้างการมีส่วนร่วม ได้แก่ การสร้างผู้นำที่มีศักยภาพ การศึกษาดูงาน การอบรม และการปฏิบัติจริง การพัฒนาท้องถิ่น การให้ชุมชนจัดการตนเอง การสร้างการเรียนรู้ในชุมชน การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของชุมชน การสร้างความเข้าใจระหว่างประชาชน ราชการและเอกชน และให้ความร่วมมือประสานงานกับเครือข่ายภายนอกชุมชน

อย่างไรก็ตามในการศึกษาประเด็นยุทธศาสตร์ด้านสุขอนามัยของกลุ่มชาติพันธุ์ มีการนำเสนอให้มีการปรับปรุงและพัฒนา ทั้งสุขภาวะบุคคลและชุมชน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ด้วยลักษณะพฤติกรรมและวิถีชีวิตดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งไม่ได้ให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพอนามัยของร่างกายและสภาพแวดล้อมภายในชุมชน ทำ

ให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่คุ้นเคยต่อสังคมภายนอก เช่น พฤติกรรมการละเลยการรักษาความสะอาดของร่างกายและสภาพแวดล้อมภายในชุมชน ดังนั้นเมื่อบุคคลจากสังคมภายนอกเข้าไปในชุมชน ทำให้เห็นสภาพที่มีความแตกต่างไปจากสภาพสังคมเมือง จึงมีทัศนคติต่อกลุ่มชาติพันธุ์ในทางลบและมองว่ากลุ่มชาติพันธุ์ยังไม่ได้รับการพัฒนา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดพื้นที่วัฒนธรรมพิเศษให้กลุ่มชาติพันธุ์ อูรักลาไวย์ ผังอันดามัน เพื่อให้ดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์
- 2.หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีแนวทางการทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะด้านการจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง ครอบคลุมในการพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์ อูรักลาไวย์ ผังอันดามัน
- 3.หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ อูรักลาไวย์ ผังอันดามัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องและตรงตามความต้องการของกลุ่มชาติพันธุ์
- 4.หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ อูรักลาไวย์ ผังอันดามัน เป็นการเฉพาะสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ ทั้งนี้เพื่อให้การศึกษาสามารถทำให้เกิดการพัฒนาและทำให้กลุ่มชาติพันธุ์สามารถปรับตัวและอยู่รอดร่วมกับสังคมภายนอกได้
- 5.หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีกฎหมาย นโยบาย กฎ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเฉพาะสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อให้กลุ่มชาติพันธุ์สามารถดำเนินตามวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ได้

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับความต้องการ ความจำเป็น ความถนัด และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อให้การจัดงาน โครงการ กิจกรรม เกิดประโยชน์สูงสุด

2.หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการสร้างระบบ กลไก ในการดำเนินงานกับกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่อง และกลุ่มชาติพันธุ์สามารถรับผลประโยชน์อย่างแท้จริงจากการดำเนินการ

3.หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดความครอบคลุมมิติแก้ไขปัญหา ปรับปรุง และพัฒนา ซึ่งจะส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงานและกับกลุ่มชาติพันธุ์

สำหรับกลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไ้ย ผังอันดามัน

1.กลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไ้ย ผังอันดามัน ควรมีการเตรียมความพร้อมของบุคคลและชุมชน เพื่อรองรับกับการเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน เช่น สุขอนามัยของบุคคลและชุมชน การจัดการปัญหาพื้นฐานของชุมชน เช่น ชยะ น้ำเน่าเสีย ระเบียบวินัย ความสะอาด เป็นต้น

2.กลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไ้ย ผังอันดามัน ควรมีการปลูกฝังสมาชิกรุ่นใหม่ให้ตระหนักและเห็นคุณค่าในความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ โดยให้ผู้รู้ ผู้อาวุโส หรือภูมิปัญญาของชาวอุรักลาไ้ย ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กรุ่นใหม่ได้เรียนรู้เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อรักษา อนุรักษ์ สืบสานให้คงอยู่ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1.ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสาร การสืบทอด หรือการเรียนรู้เพื่อการสืบสานวัฒนธรรม ประเพณี หรือเอกลักษณ์ อัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์อุรักลาไ้ย

2.ควรมีการศึกษาภูมิปัญญาของชาวอุรักลาไ้ย เพื่อยกย่องคุณค่าความรู้ และนำไปเผยแพร่ ให้สมาชิกกลุ่มชาติพันธุ์ และสังคมภายนอกได้รับรู้ ซึ่งจะสร้างความตระหนักและเห็นคุณค่าและความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์มากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยได้รับทุนอุดหนุนวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2561 ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- เจริญ ศิริวงศ์. (2543). การปรับตัวด้านสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนเนื่องจาก
การอพยพ. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต เชียงใหม่ :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จินตวีร์ เกษมสุข. (2554) . การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชิตชยางค์ ยมาภัย. (2549). ยุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อการพัฒนาชาวไทยภูเขา
ตามแนวทฤษฎีปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์. ปรินญาดุชนิพนธ์สาขาวิชา
พัฒนาศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการ และความเป็นผู้นำทาง
การศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤพนธ์ ด่วงวิเศษ. (2558). ชาติพันธุ์ได้อ่านใจ : เสียงแห่งชาติพันธุ์ในโลกเสรี
นิยมใหม่, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- ดาณัย จรุงทอง. (2550) . ประวัติศาสตร์ชุมชนอุรักลาไวย์เกาะหลีเป๊ะ จังหวัด
สตูล ระหว่างปี พ.ศ. 2493-2549 , อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา
ประวัติศาสตร์ศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นฤมล อรุโณทัย. (2549). ประชาสังคมและชุมชนเข้มแข็ง ในบริบทของกลุ่มชาย
ขอบ : กรณีศึกษากลุ่มชาวเลในประเทศไทย, สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การวิจัย.
- ประเวศ วะสี. (2546). การพัฒนาต้องเอาวัฒนธรรมเป็นตัวตั้ง , กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.

ปิยนุช แก้วหนู . (2551), **ชาวประมงไซดักปลาและนักท่องเที่ยวดำน้ำ** :กรณีศึกษาความขัดแย้งอันเกิดจากความไม่เข้าใจในวิถีชุมชนชาวเลอุรักลาไ้ย บ้านหาดราไวย์ ภูเก็ต : ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาศังคม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

พิมพ์ไธ ตั้งเมธากุล. (2529) . **การผสมกลมกลืนทางสังคมและวัฒนธรรม ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนชาวเล เกาะสิเหร่ ตำบลรัชฎา อำเภอมืองจังหวัดภูเก็ต** : การศึกษาหลักสูตรปรินญาศิลปศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชามานุษยวิทยา คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พัชรินทร์ สิริสุนทร. (2556) . **แนวคิด ทฤษฎี เทคนิค และการประยุกต์เพื่อการพัฒนาสังคม**, กรุงเทพฯ : บริษัท วี. พรินท์ จำกัด.

พิไลวรรณ ประพุดติ . (2557) . **ศึกษาความยั่งยืนของการดำรงชีพบนเกาะขนาดเล็กของชาวอุรักลาไ้ย** : กรณีศึกษาเกาะหลีเป๊ะ ประเทศไทย : การศึกษาปรัชญาดุษฎ์บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรเกษตรเขตร้อน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

พัชรินทร์ ลาภานันท์ และคณะ. (2542). **ศึกษาการปรับตัวทางวัฒนธรรมของชาวไทยชนบทที่ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาของรัฐ** : กรณีศึกษาเขื่อนปากมูล,สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.).

เมธิรา ไกรนที. (2552). **พัฒนาการของการตั้งถิ่นฐานชุมชนอุรักลาไ้ยในพื้นที่ภูเก็ตจากมุมมองนิเวศวัฒนธรรม** : ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สหสาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รุ่งโรจน์ ลีสกุลรักษ์. (2551). **ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็ง** : กรณีศึกษาชุมชนสวนดอก , ปรินญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศิริรัตน์ กตัญญูลีกุล.(2552) . **บทความแปลงงานวิจัยสถานการณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลในคาบสมุทรมลายู** :โครงการปัญญาชนสาธารณะ (เอพีไอ หรือ Asian Public Intellectuals) มูลนิธินิปปอน.

สุทัศน์ ละงู .(2551). **วิถีชีวิตและศักยภาพที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โยมสเตย** : กรณีศึกษาชุมชนชาวเลบ้านสังกาดู้อ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่: วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒน มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

สุรัช หวันแก้ว. (2550). **คนชายขอบจากความคิดสู่ความจริง**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ บริษัทแอคทีฟพริ้นท์ จำกัด.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2546) .**ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภิสิทธิ์ พึ่งพร. (2553). **การพัฒนากระบวนการเปลี่ยนผ่านไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนกะเหรี่ยงในพื้นที่สูง**.ปริญญาดุษฎีนิพนธ์สาขาวิชา พัฒนาศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อระระโท โอซิม่า. (2536) . **ชีวิต พิธีกรรม และเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของคนมอญในเมืองไทยกรณีศึกษาในเขตอำเภอบ้านเมืองโป่ง จังหวัดราชบุรี**: วิทยานิพนธ์สังคมวิทยา มานุษยวิทยา มหาบัณฑิต ,มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อาภรณ์ อุกฤษณ์. (2532). **พิถีพิถันเรื่อง : ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมของชาวเล** กรณีศึกษาชุมชนบ้านหัวแหลม เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ : วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขามานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อมรา พงศาพิชญ์. (2547). **ความหลากหลายทางวัฒนธรรม กระบวนทัศน์และบทบาทในประชาสังคม**. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จุทัย ปัญญาโกณ. (2547) . **การนำเสนอรูปแบบการศึกษาเพื่อสืบทอดวัฒนธรรม
อาข่า.ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชา
นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ ,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**

Amy E. (2006) . An exploration of the cultural adaptation processes of
immigrants and local residents in a rural community. A dissertation
the faculty of the graduate college at the university of Nebraska in
partial fulfillment of the requirements for the degree of doctor of
philosophy, Lincoln Nebraska.